

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput II. De Materia remota Sacramenti Eucharistiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

est, & purâ mente sumenda, atque ab omnibus veneranda: & sicut potior est cæteris, ita potius excoli & venerari debet.

Quæst. 7. Unde sumenda est unitas aut multiplicitas Sacramenti Eucharistiæ?

Resp. Cum Eucharistiæ Sacramentum institutum sit ad spiritualem animæ refectionem, sequitur unitatem, aut multiplicitem hujus Sacramenti, sumendam esse ex habitudine, aut conjunctione morali, quàm habent species consecrationis ad unam, aut plures refectiones spirituales: quare cum simul præbetur una, vel plures Hostiæ consecratæ, censentur moraliter loquendo unam tantum efficere refectionem spiritualem, ideoque unum tantum est Sacramentum: sed si dantur pluribus distinctis refectionibus, ut cum præbentur plures Hostiæ consecratæ, pluribus personis, aut eidem diversis temporibus, tunc sunt plura Sacramenta numero distincta, cum sint plures refectiones spirituales.

C A P U T II.

De Materia remota Sacramenti Eucharistiæ.

Quæst. 1. **Q**UOTUPLEX est materia Sacramenti Eucharistiæ?

Resp. Duplex materia, duplexque forma Sacramenti Eucharistiæ distingui potest, materia scilicet & forma remota, quæ necessariò requiruntur ad consecrationem hujus Sacramenti, & materia & forma proxima quæ sunt partes componentes hoc Sacramentum.

Quæst. 2. Quænam est materia remota hujus Sacramenti?

De Sacram. Euchar. Cap. II. 131

Resp. Definitum est, solum verum Panem triticeum & vinum de vite esse materiam remotam hujus Sacramenti, hoc est, materiam aptam ad ejus confectionem. Ita definitum fuit in multis Conciliis quæ referuntur in Canone: Concilium Carthaginense ubi dicitur; *In Sacramento Corporis & Sanguinis Domini nihil amplius offeratur, quàm ipse Dominus tradidit, hoc est, Panis & vinum aquæ mixtum.* Idem traditur ab Eugenio IV. in Decreto Armenorum ubi dicitur; *Materia Eucharistiæ & Panis triticeus & vinum de vite.*

Can. In Sacramento De Consecr. dist. 21

Quod evidenter probatur autoritate Scripturæ sacrae. Matth. 26. Marci 14. Lucae 22. unanimiter asseritur, Christum Dominum instituendo hoc Sacramentum usum fuisse vero Pane, & vero Vino, ac præcepisse Apostolis, ut similiter facerent: sed constat solum Panem triticeum, & solum vinum de vite, simpliciter & absolutè dici Panem & Vinum; solus igitur Panis triticeus, & solum vinum de vite possunt esse materia Sacramenti Eucharistiæ.

Quest. 3. Quænam permixtio alterius grani cum triticeo, impedit quominus hujusmodi Panis sit materia sufficiens ad conficiendum hoc Sacramentum?

Resp. Ex Divo Thoma: *Dicendum quòd modica permixtio non solvit speciem, quia, id quod est modicum, quodammodo absumitur à plurimo.* Et ideo si sit modica permixtio alterius frumenti ad multò majorem quantitatem tritici, poterit exinde confici Panis qui est materia hujus Sacramenti. Si verò sit magna permixtio, (putà, ex aquo vel quasi) talis permixtio speciem mutat: unde Panis exinde confectus non erit debita materia hujus Sacramenti.

D. Tho. 3. p. q. 74. art. 3. ad 31

Quest. 4. Panis ex filigine confectus, est-ne

materia sufficiens Sacramenti Eucharistiæ?

Resp. Videtur quod cum siligo sit species tritici quamvis minus perfecta, possit esse materia sufficiens hujus Sacramenti: *Si qua frumenta sunt*, ait Divus Thomas, *qua ex semine tritici generari possunt (sicut ex grano tritici seminato in malis terris nascitur siligo) ex tali frumento Panis confectus potest esse materia hujus Sacramenti*: Convenit tamen venerationi tanto Sacramento debitæ, ut purum triticum adhibeatur.

D. Tho. 3. p.
q. 74. art. 3.
ad 2.

Quest. 5. Est-ne necesse ad validitatem hujus Sacramenti, ut Panis confectus sit cum aqua naturali, & igne coctus?

Resp. Absolutè requiritur: alias enim non esset Panis, qui est materia hujus Sacramenti: nam ut ait sanctus Cyprianus relatus in Canone: *Nec Corpus Domini potest esse farina sola, aut aqua sola, nisi utrumque adunatum fuerit & copulatum, & Panis unius compage solidatum.* Quare dicit Glossa ibidem verbo: *Nisi utrumque: Quid si ex melle, vel alio liquore fuerit farina aspersa: numquid transubstantiatur ille Panis in Corpus Christi? Non.*

Can. Sic in
sanctificando.
De Consecr.
dist. 2.

Quest. 6. Quilibet Panis triticeus, sive sit Azimus, sive fermentatus, est-ne materia hujus Sacramenti?

Resp. Est materia sufficiens ad ejus validitatem, ut dicitur in Concilio Florentino in Decreto unionis Græcorum. *Item in Azimo, sive fermentato Pane triticeo, Corpus Christi veraciter confici, sacerdotesque in altero ipsum Domini Corpus conficere debere: unumquemque scilicet juxta sua Ecclesia sive Occidentalis, sive Orientalis consuetudinem.*

D. Tho. 3. p.
q. 74. art. 4.
in corp.

Non est de necessitate Sacramenti, inquit Divus Thomas, quod Panis sit Azimus vel

De Sacram. Euchar. Cap. II. 133

fermentatus ; quia in unoquoque confici potest. Conveniens autem est ut unusquisque servet ritum sua Ecclesia in Sacramenti celebratione. Super hoc autem sunt diversa Ecclesia consuetudines : unde sicut peccat Presbyter in Ecclesia Latinorum celebrans de Pane fermentato, ita peccaret Presbyter Græcus in Ecclesia Græcorum celebrans de Pane Azimo, quasi pervertens Ecclesia sua Ritum.

Si igitur Presbyter Latinus esset in aliqua Ecclesia Græcorum : aut ibi esset ut advena, & peregrinus transeunter, aut domicilium ibi constituit animo residendi : Si primo modo, uti deberet Azimo, quamvis celebraret in Ecclesia Græcorum, & nulla esset Ecclesia Latinorum ; si verò secundo modo, deberet uti fermentato, nisi esset in eo loco aliqua Latinorum Ecclesia. Quod si esset, posset uti Pane Azimo, modò omne abesset scandalum. Et idem dici posse videtur de Sacerdote Græco respectivè.

Quest. 7. Agresta & Mustum sunt-ne materia sufficiens consecrationis sanguinis Christi ?

*Resp. Dicendum, cum Divo Thoma, quòd Agresta est in via generationis, & ideo non-
dum habet speciem vini ; & propter hoc de ea non potest confici hoc Sacramentum. Mustum autem jam habet speciem vini ; & ideo de Musto potest confici hoc Sacramentum. Prohibetur etiam ne Mustum statim expressum in Calice offeratur, quia hoc est indecens propter impuritatem Musti, potest tamen in necessitate fieri. Dicitur enim ab eodem Julio Papa : si necesse fuerit, botrus in Calice comprimatur.*

*D. Tho. 3. p. 2
q. 74. art. 1.
ad 3.*

Quest. 8. Potest-ne de aceto confici hoc Sacramentum ?

Resp. Ex eodem Angelico Doctore ibidem

art. 5. ad 2. *Sicut de Pane totaliter corrupto non potest confici hoc Sacramentum, ita nec de aceto: potest tamen confici de vino acescenti, sicut & de Pane, qui est in via ad corruptionem, licet peccet conficiens.*

Quest. 9. Quid agendum cum vinum congelatur in Calice, ante vel post consecrationem?

Rubr. Missalis: De defectibus circa Missam occurrentibus.

Resp. Ut habetur in Rubricis Missalis. Si in hieme sanguis congeletur in Calice, involvatur Calix pannis calefactis. Si id non proficeret, ponatur in ferventi aqua prope altare, dummodo in Calicem non intret, donec liquefiat.

Quest. 10. Debet-ne vinum aquam misceri in Calice?

Resp. Debet omnino, cum talis semper fuerit Ecclesiae consuetudo, ut patet ex multis locis Conciliorum & sanctorum Patrum relatis in Canone, Sic in sanctificando, de Consecratione. dist. 2. quod etiam resolutum fuit in Decreto Eugenii Papae in Concilio Florentino, & deinde definitum in Concilio Tridentino Can. 9. sessionis 22.

Rationem affert Divus Thomas, dum ait. *D. Tho. 3. p. 2. q. 64. art. 6. in corp. Vino quod offertur in hoc Sacramento, debet aqua misceri. Primo quidem propter institutionem: probabiliter enim creditur quod Dominus hoc Sacramentum instituerit in vino aquam permixto, secundum morem illius terrae. Unde & Proverbiorum 9. dicitur: Bibite vinum quod miscui vobis.*

Quest. 11. Est-ne necesse ad validitatem Sacramenti, quod aqua vino misceatur in Calice?

Resp. Non est de necessitate, ut patet ex Rubricis Missalis, De defectu vini, ait enim: Si advertat celebrans post consecrationem Ca-

licis non fuisse appositam aquam, nullo modo apponat, quia non est de necessitate Sacramenti. Est tamen de necessitate præcepti, ut dicitur in Concilio Tridentino. Monet deinde sancta Synodus præceptum esse ab Ecclesia sacerdotibus, ut aquam vino in Calice offerendo miscerent: Quæ verba declarare videntur, eam mixtionem non esse de jure divino, seu à Christo Domino institutam, nec proinde necessariam ad validitatem Sacramenti, cum id tantum necessarium sit ad validitatem Sacramenti, quod à Deo est institutum.

Quæst. 12. Si aqua non est de necessitate Sacramenti, quomodo intelligendus erit Divus Cyprianus relatus in Canone qui ait. Sic in sanctificando Calice Domini offerri aqua sola non potest, quomodo nec solum vinum potest. Sic verò Calix Domini non est aqua sola nec vinum solum, nisi utrumque sibi misceatur: quomodo nec Corpus Domini potest esse farina sola, aut aqua sola, nisi utrumque adunatum fuerit & copulatum, & Panis unius compage solidatum.

Resp. Dicitur potest, quod sanctus Cyprianus non intendit aquam ita esse necessariam in consecratione sanguinis, ut validè vinum consecrari non posset, nisi aqua esset admixta, cum ibidem dicat, Nam si vinum tantum quis offerat, sanguis Christi incipit esse sine Christo, id est, ut ibidem ait Glossa, Ostenditur esse sine Christo, id est, sine unitate Corporis Christi, quod est Ecclesia. Quia aqua quæ ponitur in Calice repræsentat unionem Jesu-Christi cum Ecclesia.

Hoc supposito facile erit respondere. Primò quòd cum Divus Cyprianus ait, aquam esse necessariam, intelligendum esse necessariam, ut fiat consecratio licitè, id est, sine peccato;

Sess. 22, cap. 7.

Can. Sic in sanctificando De Consecr. dist. 2.

S Tho. in 4.
dist. 11. art.
4. q. 2. ad 2.
q. ad 1.

non autem esse necessariam ad validitatem Sacramenti, ut enim ait Divus Thomas: *Dicendum quòd exponendum est verbum Cypriani, non potest, id est, non debet: quia illud possumus quod de jure possumus. Et ideo quantum ad id quod debet fieri, est simile ex parte Corporis & sanguinis; non autem quantum ad id quod fieri potest, quia aqua est de substantia Panis, non autem de substantia vini.*

Secundò, sanctus Cyprianus disputabat adversus hæreticos dictos Aquarios qui contendebant aquam solam consecrari posse: quare cum ait aquam & vinum esse necessaria ad validitatem Sacramenti, intendit tantum probare non posse validè consecrari ex sola aqua, non tamen quod non possit consecrari ex solo vino.

Quest. 13. Est-ne multum aquæ apponendum in Calice?

Cip. Cum
Marthe. De
Celebratione
Missarum.

Resp. Parum aquæ apponi debet, quia secundum opinionem Innocentii III. relati in Canone: Inter opiniones illa probabilior iudicatur, que asserit aquam cum vino in sanguinem transmutari (cum in vinum transeat mixta vino) ut expressius eluceat proprietas Sacramenti. Nam cum aque multa sint populi multi, juxta quod alibi legitur: Beati qui seminatis super aquas; ideo vino aqua unitur ut Christo populus adunetur.

D. Tho. 3. p.
q. 74. art. 8.
in corp.

Et ut ait Divus Thomas. Eorum opinio probabilior est, qui dicunt aquam converti in vinum, & vinum in sanguinem. Hoc autem fieri non posset, nisi adeo modicum apponeretur de aqua, quod converteretur in vinum: & ideo semper tutius est parum de aqua apponere, & precipuè si vinum sit debile, quia si tanta fieret appositio aqua ut solveretur

De Sacram. Euchar. Cap. III. 137

Species vini, non posset perfici Sacramentum.

Et summus Pontifex Honorius III. relatus in Canone sic scribit ad quemdam Archiepiscopum ut impediret abulum in sua Provincia jam introductum, quo major quantitas aquæ quàm vini in Calicem infundebatur.

Perniciosus, ait; in tuis partibus, inolevit abusus, videlicet quòd in majori quantitate de aqua ponitur in Sacrificio quàm de vino: cùm secundum rationabilem consuetudinem Ecclesie generalis, plus in ipso sit de vino, quàm de aqua ponendum. Ideoque fraternitati tuae mandamus, quatenus id non facias, nec in Provincia tua fieri patiaris.

Cap. Perniciosus. De Celebratione Missarum.

C A P U T III.

De Præsentia & determinatione materiae consecrandæ.

Quest. I. EST-ne necesse ut materia quam Sacerdos consecrare intendit, sit præsens?

Resp. Est absolutè necessarium, ut enim ait Divus Thomas: Ipsa forma pronomine demonstrativo utens, ostendit quòd materia consecrandæ debet esse coram sacerdote, unde Sacerdos existens in domo sua, non posset consecrare panem qui est in Altari.

D. Tho. in 4. dist. II. q. 2. art. I. quæstiuncula 3. ad 1.

Quest. 2. Quando nam materia consecrandæ censetur præsens?

Resp. Ut respondeatur quæstioni propositæ, supponendum est duplicem esse præsentiam, alteram Physicam, & alteram moralem. Præsentia Physica est proximitas, seu approximatio unius rei ad aliam. Præsentia moralis dicit præter proximitatem, rei cognitionem,